

Τρεις κύκλοι τρεις δελφίνοι μία πολιτική

Τι επιδιώκει ο πρωθυπουργός
με τις αλλαγές στις επιτροπές

Του Γ. Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ

Η αναζήτηση τρόπων αποτελεσματικότερης –και καλύτερα ελεγχόμενης, κυρίως από τον ίδιο...– κυβερνητικής λειτουργίας, καθώς και η δημιουργία «μηχανισμών» για την ταχύτερη προώθηση του έργου της κυβέρνησης απασχολούσε τον κ. Κ. Σημίτη από την πρώτη κιόλας στιγμή που ανέλαβε καθήκοντα πρωθυπουργού (αρχές του 1996). Το «μοντέλο Ανδρέα Παπανδρέου» και δεν του ταίριαζε και δεν του άρεσε. Ετσι, αποφάσισε να προχωρήσει σε ορισμένες αλλαγές στη δομή και στη λειτουργία των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων. Δειλά στην αρχή, αλλά και με περισσότερα τόλμη στη συνέχεια.

Επειτα από ουσιαστικά δύο «κύματα» τέτοιων αλλαγών, φθάσαμε στο σήμερα: ο πρωθυπουργός, λίγες ημέρες μετά τη νέα νίκη στις εκλογές, έδωσε εντολή να επανεξεταστούν στο σύνολό τους οι εν λειτουργία το προηγούμενο διάστημα επιτροπές – συλλογικά κυβερνητικά όργανα, προκειμένου να διαπιστωθεί ποιες είναι ωφέλιμοι να εξακολουθήσουν να λειτουργούν και ποιες πρέπει να καταργηθούν. Σε σύγκριση με τα δύο προηγούμενα ανάλογα εγκλήματα, αυτή τη φορά υπήρξε και μία περισσότερη «προώθημένη» σκέψη: να βρεθεί, δηλαδή, ένα συγκεκριμένο σχέδιο, η υλοποίηση του οποίου θα σήμαινε τη λειτουργία τριών «κύκλων» κυβερνητικής ευθύνης, κάτι το οποίο με τη σειρά του μπορεί να σημαίνει:

Πρώτον, εκκώρυξη εξουσιών στους επικεφαλής των τριών αυτών κύκλων, που θα λειτουργούν πλέον ως μίνι υπουργικά συμβούλια.

Δεύτερον, πολιτική αναβάθμιση των στελεχών αυτών και στο πεδίο των εσωκομματικών ισορροπιών.

Αυτά τα τελευταία, ως σκέψεις, προ-

κάλεσαν αντιδράσεις δυσφορίας στο εσωτερικό της κυβέρνησης και προκειμένου να αποφευχθούν περαιτέρω προβλήματα, επιδείχθηκε ήδη μια τάση «υποβάθμισης» της συγκεκριμένης εξέλιξης. Ωστόσο, όχι μόνον από πλευράς διαδικασίας, αλλά και από πλευράς ουσίας, οι εν λόγω αλλαγές δεν στερούνται σημασίας για τη διαμόρφωση του νέου «κυβερνητικού status» στη χώρα.

Και τούτο, ασφαλώς, παρά το ότι πολλές φορές για μείζονα θέματα η κυβέρνηση εξακολουθεί να λειτουργεί «προσωποκεντρικά»-πρωθυπουργο-κεντρικά». Χαρακτηριστικό παράδειγμα: Το ζήτημα των ταυτοτήτων: Ένα ζήτημα σχέσεων –κατά κυβερνητική δόξα– κράτους και πολίτη, «λύθηκε» διά της γνωστής πρωθυπουργικής παρεμβάσεως και όχι μέσω μιας πολιτικής θέσης και απόφασης την οποία θα μπορούσε να λάβει η Επιτροπή Θεσμών.

Συγκεκριμένα, λοιπόν, αποφασίστηκε να συγχροτηθούν τρεις μεγάλοι «κύκλοι» – διυπουργικές επιτροπές:

● Για τις οικονομικές και κοινωνικές υποθέσεις. Πρόκειται για τη μετεξέλιξη ουσιαστικά της γνωστής από το παρελθόν οικονομικής και κοινωνικής επιτροπής.

● Για τα μεγάλα έργα και τις υποδομές και

● Για τους θεσμούς και την κοινωνία των πολιτών.

Επικεφαλής, αντιστοίχως, στους προαναφερόμενους κύκλους είναι οι υπουργοί Εθνικής Οικονομίας κ. Γ. Παπαντωνίου, ΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτης και Εσωτερικών κ. Βάσω Παπανδρέου. Η ουσιαστική αναβάθμιση του πολιτικού ρόλου τους είναι ακριβώς που προκαλεί δυσφορία και αντιδράσεις στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ.

Βεβαίως, εξακολουθούν να λειτουργούν η κυβερνητική επιτροπή με ρόλο

Γ. Παπαντωνίου, Βάσω Παπανδρέου και Κ. Λαλιώτης είναι οι τρεις επικεφαλής των διυπουργικών επιτροπών.

κυρίως επιτελικό και το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥΣΕΑ).

Αύριο Δευτέρα, θα πραγματοποιηθεί ένα ακόμη βήμα αλλαγών: ο πρωθυπουργός θα υπογράψει απόφαση, σύμφωνα με την οποία θα προβλέπεται ότι θα εξακολουθούν να λειτουργούν από τις ήδη υπάρχουσες, μόνο ορισμένες επιτροπές για απολύτως εξειδικευμένα θέματα. Σύμφωνα με πληροφορίες, πρόκειται για τις επιτροπές: 1) αποκρατικοποιήσεων, 2) δανειοδότσης, 3) αμυντικής βιομηχανίας, 4) ευρώ, 5) διεθνών οικονομικών σχέσεων, 6) 2004, 6) για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, 7) για τους τοιγγάνους, 8) για τη νεολαία και 9) για την οδική ασφάλεια.

Διαπιστώσεις...

Προ δεκαεπενήμερο, ο κ. Σημίτης υπογράμμισε στη συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου ότι «θα πρέπει να δούμε ποιες από τις επιτροπές που έχουν συγχροτηθεί κατά το παρελθόν πρέπει να

συνεχίσουν να λειτουργούν, καθώς και τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στα διάφορα κυβερνητικά όργανα. Ετσι, καθαρτίστηκε σχέδιο (με επιμέλεια του γραμματέα του υπουργικού συμβουλίου κ. Σωκ. Κοσμιδίου) που έρχεται να αλλάξει τον τρόπο λειτουργίας της κυβερνητικής μηχανής ακόμη hierισσότερο.

Υπενθυμίζεται ότι διορθωτικό χαρακτήρα παρεμβάσεις στο σύστημα είχε επιχειρήσει ο πρωθυπουργός τον Μάρτιο και τον Δεκέμβριο του 1996.

Τότε ήταν που διαπιστώθηκε ότι αφενός ορισμένες επιτροπές δεν λειτουργούσαν και άλλες υπολειπόμενες. Διαπίστωσε μεταξύ άλλων, για παράδειγμα, ότι δεν τηρήθηκε όπως έπρεπε η προβλεπόμενη από τις σχετικές διατάξεις ενημέρωση που για τη λειτουργία των διυπουργικών οργάνων. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, έπρεπε στις συνεδριάσεις τους να τηρούνται πρακτικά «εις διπλούν» και αντίγραφο τους να αποστέλλεται στον γραμματέα του υπουργικού συμβουλίου, ώστε να είναι στη διάθεση

του πρωθυπουργού. Από τη μη τήρηση των προβλεπόμενων, προέκυπτε το συμπέρασμα πως ή δεν τηρούνταν πρακτικά ή υπήρχε αμέλεια στην ενημέρωση της γραμματείας του υπουργικού συμβουλίου ή, πολύ απλά, ότι δεν συνεδριάζαν αυτές οι επιτροπές...

Κάποιες φορές, μάλιστα, αντί να μετέχουν αυτοπροσώπως οι υπουργοί στις συνεδριάσεις των επιτροπών, στέλνουν υπηρεσιακούς παράγοντες των υπουργείων τους...

Την άνοιξη του '96, λοιπόν, η τότε κυβέρνηση προχώρησε «στην ανασύσταση», τη συγχώνευση, αλλά και την κατάργηση ορισμένων συλλογικών κυβερνητικών οργάνων και επιτροπών». Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η κατάργηση του κάποτε πολύ γνωστού κυβερνητικού συμβουλίου (του λεγόμενου ΚΥΣΥΜ), ενώ την ίδια τύχη είχαν και άλλα όπως το Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας. Η Κυβερνητική Επιτροπή Τεχνολογικού Έξοπλισμού (ΚΥΣΕΤΕ) και η Επιτροπή Τιμών και Εισοδημάτων.

Αρμοδιότητες

Βάσει προηγούμενων αποφάσεων, ως προς τις επτροπές που θα εξακολουθούν να βρίσκονται σε λειτουργία, προβλεπεται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

● Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας. Μεταξύ άλλων τονίζεται ότι θα «διαμορφώνει την πολιτική εθνικής άμυνας της χώρας, σύμφωνα με εκτίμηση μακράς πνοής» και θα δίνει «πρ, στρατηγικής σημασίας, κατευθύνσεις σε θέματα εθνικής ασφάλειας».

● Επιτροπή Εξέτασης Θεμάτων Δανειοδότησης-Πιστοδότησης. Προβλέπεται να είναι τριμελής. Δηλαδή θα μετέχουν οι υπουργοί Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών (με τη σημαντική σύνθεση της κυβέρνησης, ο κ. Γ. Παπαντωνίου κατέχει και τις δύο θέσεις) και ο υπουργός, «ο οποίος θα εποπτεύει τον υπό δανειοδότηση ή πιστοδότηση φορέα».

● Επιτροπή Αποκρατικοποίησης. Είναι τετραμελής, με τον υπουργό Εθνικής Οικονομίας πρόεδρο και μέλη τους υπουργούς Οικονομικών, Ανάπτυξης –ο οποίος και είναι ο εισηγητής–, καθώς και «τον καθ' ύλην αρμόδιο, που κατά περίπτωση θα εποπτεύει το φορέα του Δημοσίου για την αποκρατικοποίηση του οποίου πρόκειται να αποφασιστεί η επιτροπή». Σύμφωνα με την ίδια απόφαση, ο υπουργός Ανάπτυξης «εποπτεύει το έργο της αποκρατικοποίησης».

● Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων της χώρας μας. Είναι εξεταστική, με πρόεδρο τον υπουργό Εξωτερικών και μέλη τους υπουργούς Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας. Στις συνεδριάσεις της μπορούν να μετέχουν και οι υπουργοί, «κατά περίπτωση αρμόδιοι για τα συζητούμενα θέματα. Μεταξύ άλλων θα ασχολείται με την εκτέλεση των διεθνών οικονομικών συμφωνιών.

Βεβαίως, θα εξακολουθεί να βρίσκεται σε λειτουργία το Συντονιστικό Διυπουργικό Όργανο (ΣΔΟ), το οποίο «καλείται κατά περίπτωση και όταν πρέπει, για να αντιμετωπίσει κάποιο συγκεκριμένο ζήτημα». Οι όποιες νέες αλλαγές, δεν αναμένεται να αλλάξουν το σκέλος εκείνο προηγούμενων σχετικών αποφάσεων, σύμφωνα με το οποίο, στις προαναφερόμενες επιτροπές συμμετεχουν και οι προϊστάμενοι των αρμόδιων κατά περίπτωση τμημάτων (οικονομικού σχεδιασμού, στρατηγικής κ.λπ.) του πολιτικού γραφείου του πρωθυπουργού.